

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Uredbe o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov obsega:

- Uredbo o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. 46/98 z dne 19. 6. 1998),
- Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. 42/05 z dne 25. 4. 2005),
- Uredbo o spremembi Uredbe o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. 21/16 z dne 18. 3. 2016).

UREDBA

O IZVAJANJU ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI Z UPORABO ZRAKOPLOVOV

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S to uredbo se določajo pogoji, postopki in načini izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah, pri nudenju človekoljubne pomoči ter opravljanju nujnih prevozov v zdravstvu.

Zrakoplovi po tej uredbi so državna (vojaška, policijska, carinska) in civilna letala ter helikopterji, ki so opremljeni za opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka oziroma njihova uporaba za te naloge ni v nasprotju z navodili proizvajalcev. Vojaški zrakoplovi pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ne smejo nositi nabite oborožitve.

2. člen

Naloge iz prejšnjega člena opravlja letalsko in drugo strokovno osebje ter pripadniki in člani reševalnih služb ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Letalsko in drugo strokovno osebje iz prejšnjega odstavka mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo, strokovno usposobljenost in pooblastila za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ter ustrezna potrdila oziroma dovoljenja za opravljanje teh nalog.

Pripadniki in člani reševalnih služb ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz prvega odstavka tega člena, morajo imeti ustrezno strokovno usposobljenost v skladu s to uredbo.

Pri nalogah iz prejšnjega člena lahko sodelujejo tudi tisti, ki opravljajo v skladu s predpisi policijske, sodne ali druge strokovne naloge ob nesrečah. Zanje se smiselno uporabljajo določbe te uredbe, ki urejajo usposabljanje za uporabo zrakoplovov, vendar se jim ne izdajo potrdila, predpisana s to uredbo.

3. člen

Naloge zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah z uporabo zrakoplovov lahko izvajajo tudi zrakoplovi drugih držav in njihove reševalne službe v skladu z zakonom in meddržavnimi sporazumi. O vključitvi zrakoplovov drugih držav v izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči mora organ, ki za pomoč zaprosi drugo državo, brez odlašanja obvestiti tudi Ministrstvo za notranje zadeve.

Vodenje izvajanja nalog ob uporabi zrakoplovov drugih držav in njihovih reševalnih služb se izvaja v skladu s predpisi Republike Slovenije.

4. člen

Zrakoplovi, s katerimi se opravljajo naloge po tej uredbi, ter potrebno letalsko in drugo strokovno osebje se v izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči vključujejo po postopku in na način, ki ga določajo predpisi.

5. člen

Zrakoplovi, ki opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, lahko po predhodni najavi pristojni kontroli letenja letijo med opravljanjem teh nalog pod predpisano najmanjšo višino, nad prepovedanimi območji in pristajajo izven letališč, če je za izvenletališke pristanke letalsko osebje usposobljeno.

Mesto izvenletaliških pristanokov določi vodja intervencije ali reševalne odprave oziroma od njega pooblaščen oseba. O dejanskem pristanku odloča vodja zrakoplova.

Prostor za izvenletališki pristanek določi vodja zrakoplova na podlagi normativov, določenih v navodilih za uporabo zrakoplova in v skladu z usposobljenostjo posadke.

6. člen

Zrakoplovi, ki opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, so lahko opremljeni s posebno opremo, kot so vitli, podvesne kljuge, nosila, kontejnerji, visokotlačne naprave za gašenje, zdravstvena oprema, in z drugo opremo v skladu z navodili proizvajalca.

Zrakoplovi iz prejšnjega odstavka morajo imeti sredstva zvez, ki omogočajo radijske zveze med posadko in vodjem reševalne intervencije ali odprave na zemlji ter druge zveze v skladu s to uredbo.

Zrakoplovi, ki sodelujejo pri zahtevnih nalogah zaščite, reševanja in pomoči, kot je reševanje v gorah in drugih zahtevnih razmerah, morajo imeti praviloma vgrajene naprave za registracijo pogovorov in naprave za registracijo parametrov leta.

7. člen

Z zrakoplovi, ki opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, je dovoljeno prevažati reševalne pse, če so usposobljeni za prevažanje z zrakoplovi. Vodniki morajo imeti med vstopom, med vožnjo in med izstopom iz zrakoplova pse na povodcih. Psi morajo imeti nagobčnike.

Reševalni psi se lahko tudi spuščajo ali dvigajo v zrakoplov z vitlom ali vrvjo, če so za to usposobljeni.

8. člen

Vodja zrakoplova, ki opravlja naloge zaščite, reševanja in pomoči, ima vsa pooblastila in odgovornosti, kot jih predpisi določajo za vodjo zrakoplova.

Če pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči sodeluje več zrakoplovov istega lastnika ali uporabnika, mora tisti, ki jim določi naloge, določiti vodjo letenja, ki vodi ostale zrakoplove med izvajanjem nalog. Pooblaščen vodja letenja je odgovoren tudi za usklajevanje dela z vodjo intervencije in z zrakoplovi drugih lastnikov ali uporabnikov, če ti sodelujejo pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči v isti nesreči.

II. POSTOPKI IN NAČIN IZVAJANJA NALOG ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

9. člen

V letalsko-operativnih priročnikih se določijo normalni postopki, postopki v sili, odgovornosti in pristojnosti letalskega in drugega strokovnega osebja ter reševalcev na zemlji, postopki dela med izvajanjem reševanja, osnovne in pomožne zveze ter najnujnejša obvezna skupna in osebna oprema za:

- izvidovanje ob naravnih in drugih nesrečah,

- reševanje v gorah in drugih zahtevnih terenskih razmerah (soteske, razgiban teren, voda, led ipd.),
- reševanje z žičnic,
- reševanje z visokih stavb,
- gašenje požarov,
- prevoz ekip nujne medicinske pomoči (helikopterska nujna medicinska pomoč),
- prevoz novorojenčkov v inkubatorju,
- prevoz reševalcev ali reševalnih ekip,
- prevoz poškodovanih in obolelih med bolnišnicami,
- prevoz reševalne opreme in človekoljubne pomoči.

Postopki, odgovornosti, pristojnosti, zveze in oprema iz prejšnjega odstavka morajo biti enotni glede na vrsto naloge zaščite, reševanja in pomoči, ki se izvaja, ter glede na vrsto zrakoplova, ne glede na to, ali se uporablja državni ali civilni zrakoplov, in ne glede na lastnika ali uporabnika zrakoplova.

Usklajenost in enotnost letalsko-operativnih priročnikov iz prvega odstavka tega člena za državne zrakoplove ugotavlja strokovna komisija pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, v katero imenujejo pooblaščen predstavnike Generalna policijska uprava, Generalštab Slovenske vojske, Uprava Republike Slovenije za civilno letalstvo, Ministrstvo za zdravje, Gorska reševalna služba, Jamarsko reševalna služba in Gasilska zveza Slovenije. Delo strokovne komisije vodi predstavnik Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Usklajenost in enotnost letalsko-operativnih priročnikov iz prvega odstavka tega člena za civilne zrakoplove se ugotavlja v skladu s predpisi o letalstvu.

10. člen

Z letalsko-operativnimi priročniki iz prejšnjega člena morajo biti usklajeni priročniki, navodila, instrukcije in drugi akti za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov naslednjih reševalnih služb:

- gorske reševalne službe,
- gasilske službe,
- jamarske reševalne službe,
- podvodne reševalne službe,
- kinološke reševalne službe,
- Civilne zaščite.

V skladu s prejšnjim odstavkom morajo biti usklajeni tudi priročniki, navodila, inštrukcije in drugi akti za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov, ki jih uporablja policija, Slovenska vojska ali zdravstvena služba.

Usklajenost priročnikov in navodil iz prvega odstavka tega člena potrjuje Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, na podlagi predhodnega mnenja strokovne komisije iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

11. člen

V priročnikih, navodilih in drugih aktih za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov, mora biti razdelano zlasti naslednje:

- vstop in izstop iz zrakoplova med pristankom, lebdenjem ali z naslonom,
- razporeditev reševalcev in reševalne opreme med prevozom,
- pristojnosti in odgovornosti letalskega in drugega strokovnega osebja, reševalcev-letalcev in drugih reševalcev,
- postopki v sili,
- spuščanje po vrvi oseb in reševalnih psov,
- nošenje tovora na podvesni kljuki,
- spuščanje in dviganje z elektomotornim vitlom oseb, reševalnih psov in reševalne opreme,
- izbira mesta izvenletališkega pristanka,
- vodenje zrakoplova z vizualnimi signali,
- obvezna najnujnejša skupna in osebna oprema.

Poleg postopkov iz prejšnjega odstavka se določijo tudi postopki, značilni in potrebni glede na določeno vrsto nalog zaščite, reševanja in pomoči.

III. VODENJE ZRAKOPLOVOV Z VIZUALNIMI SIGNALI

12. člen

Vodenje zrakoplovov se izvaja s sredstvi zvez in z vizualnimi signali (v nadaljnjem besedilu: vizualni znaki) v skladu s to uredbo.

Vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki lahko izvaja le reševalec, ki je za to usposobljen in ki ga določi vodja intervencije ali reševalne odprave. Vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki se izvaja podnevi z znaki, ki so določeni v prilogi te uredbe in so njen sestavni del.

Reševalec iz prejšnjega odstavka mora imeti v času, ko vodi zrakoplov z vizualnimi znaki, na čeladi prevleko rumeno fluorescentne barve.

Reševalec, ki opravlja vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki, mora stati na koncu predvidenega mesta za izvenletališki pristanek s hrbtom obrnjen proti vetru.

IV. REŠEVANJE V GORAH

13. člen

Pri reševanju v gorah mora biti v času reševanja vzpostavljena radijska zveza med vodjo reševalne odprave, reševalcem- letalcem in posadko zrakoplova.

Mesto pristanka zrakoplova izbira reševalec-letalec, ki ga določi vodja reševalne odprave.

Vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki izvaja reševalec-letalec, ki ga določi vodja reševalne odprave.

14. člen

Z vitlom v zrakoplovu se lahko istočasno spuščata ali dvigata največ dve osebi, razen če ni z navodili proizvajalcev določeno drugače. **(črtan)**

Z vitlom iz prejšnjega odstavka je prepovedano prenašati tovor. **(črtan)**

Med uporabo vitla je prepovedano prenašanje tovora na podvesni kljuki.

Vizualne znake pri spuščanju ali dviganju z vitlom operaterju vitla v zrakoplovu lahko daje izključno reševalec-letalec ali zdravnik-letalec, ki se spušča ali dviga z vitlom oziroma spremlja ponesrečenca.

15. člen

Spuščanje reševalcev z njihovo opremo iz zrakoplova po vrvi se izvaja le, če ni izvedljiv drug način izkrcanja.

Spuščanje reševalcev, ki se izvaja z vrvmi na obeh straneh zrakoplova, se izvaja simetrično tako, da se istočasno spušča po en ali več reševalcev na vsaki strani zrakoplova.

Med spuščanjem po vrvi je prepovedano prenašanje tovora na podvesni kljuki.

Z vrvmi za spuščanje reševalcev je prepovedano prenašanje tovora.

Vizualni znak, da je spuščanje po vrvi končano, daje tehniku-letalcu izključno reševalec, ki se je spustil po vrvi, če je reševalcev več, pa njihov vodja, ki se mora spustiti zadnji.

16. člen

Vodja reševalne odprave mora imeti v času reševanja z zrakoplovom prek čelade prevleko oranžno fluorescentne barve, reševalec-letelec, pooblaščen za vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki, pa prevleko rumeno fluorescentne barve.

17. člen

Določbe tega poglavja se uporabljajo tudi pri reševanju v soteskah, reševanju z visokih stavb, z žičnic, iz vode in v drugih zahtevnih terenskih razmerah.

V. GAŠENJE POŽAROV

18. člen

Vodja intervencije določi mesto za zajem vode iz rezervoarja, ki mora biti na ravnem in suhem zemljišču, dostopno za dovoz vode za gašenje, v oddaljenosti 100 m, zlasti v smeri vetra pa ne sme biti višjih preprek.

Če zrakoplov zajema vodo za gašenje iz odprtih stoječih ali tekočih voda, mesto za zajem vode za gašenje izbere vodja zrakoplova na predlog vodje intervencije.

Vodja intervencije določi reševalca, ki je pristojen za vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki in reševalca, ki je pristojen za organizacijo in fizično zavarovanje mesta

odvzema vode za gašenje. V polmeru 50 m od mesta zajema vode za gašenje ne sme biti nepooblaščenih oseb niti preprek, če z navodili za uporabo zrakoplova niso določeni zahtevnejši pogoji.

Pri večjih požarih ali več požarih na istem območju vodja intervencije imenuje gasilca, ki praviloma iz določenega zrakoplova usmerja gašenje, vendar vodji zrakoplova ni nadrejen.

19. člen

Odmetavanje hidrokantov in druge opreme za gašenje iz zrakoplova je dovoljeno v oddaljenosti 50 m od gasilcev in drugih reševalcev.

Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi za odmetavanje vode za gašenje iz posebnih namenskih vreč ali posod za gašenje.

Odmetavanje večjih količin vode za gašenje iz posebej prirejenih zrakoplovov je dovoljeno le v oddaljenosti najmanj 100 m od gasilcev in drugih reševalcev.

Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi pri gašenju z visokotlačnimi napravami, pri čemer se varnostna razdalja določi glede na moč in smer delovanja take naprave.

Vodja intervencije je dolžan pred začetkom opravljanja nalog iz tega člena o tem obvestiti gasilce in druge reševalce, ki sodelujejo pri gašenju.

VI. USPOSABLJANJE ZA IZVAJANJE NALOG ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI Z UPORABO ZRAKOPLOVOV

20. člen

Naloge zaščite, reševanja in pomoči v skladu s to uredbo lahko opravlja letalsko in drugo strokovno osebje, ki ima poleg potrebne strokovne izobrazbe in usposobljenosti tudi potrdilo o strokovni usposobljenosti za izvajanje teh nalog.

Potrdilo izda:

- Generalna policijska uprava za policiste;
- Generalštab Slovenske vojske za pripadnike Slovenske vojske in druge delavce Ministrstva za obrambo.

Za civilne zrakoplove mora letalski operater v skladu s predpisi v svojem letalsko-operativnem priručniku navesti programe usposabljanja osebja, ki sodeluje v letalski operaciji,

ter na podlagi teh programov skrbeti za usposabljanje svojega osebja in o tem voditi predpisano dokumentacijo. Skladnost programov in usposabljanj preverja komisija, ki jo imenuje direktor Uprave Republike Slovenije za civilno letalstvo in ki je določena za pregled letalskega operaterja.

21. člen

Naloge zaščite, reševanja in pomoči v skladu s to uredbo lahko opravljajo pripadniki reševalnih služb in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, ki so uspešno zaključili program usposabljanja. Potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju izda:

- Generalna policijska uprava za policiste;
- Generalštab Slovenske vojske za pripadnike Slovenske vojske in druge delavce Ministrstva za obrambo;
- pristojni organ Ministrstva za zdravje za zdravstveno osebje;
- Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje za pripadnike in člane drugih reševalnih služb ter sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje izda potrdilo o usposobljenosti na predlog letalskega operaterja, ali nadzoroval usposabljanje reševalcev, če usposabljanja ni organizirala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Organi iz prejšnjega odstavka kopije potrdil o strokovni usposobljenosti pošljejo v sedmih dneh po izdaji Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki o usposobljenih reševalcih vodi evidenco.

Potrdilo o usposobljenosti se izda za eno leto za reševalce, ki sodelujejo pri reševanju v gorah in drugih zahtevnih terenskih razmerah, reševanju z visokih stavb in reševanju z žičnic ter reševanju iz vode oziroma za druge reševalce za tri leta. Potrdilo o usposobljenosti se po izteku veljavnosti po dopolnilnem usposabljanju lahko podaljša za enako časovno obdobje. Vsebina in obseg dopolnilnega usposabljanja se določita s programi usposabljanja.

Organi iz prvega odstavka tega člena izdajajo tudi potrdila o usposobljenosti za vodenje zrakoplova z vizualnimi znaki za reševalce iz drugega odstavka 12. člena te uredbe.

22. člen

Programi usposabljanja za pridobitev potrdil o strokovni usposobljenosti za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči iz prejšnjih dveh členov določa organ, ki izdaja potrdila o usposobljenosti. Vsebina programov mora biti usklajena s priročniki, navodili, instrukcijami in drugimi akti za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov iz 9., 10. in 11. člena te uredbe.

Programi usposabljanja iz prejšnjega odstavka morajo biti prilagojeni zahtevnosti izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov pri posamezni vrsti nesreč, pri čemer je najzahtevnejše reševanje v gorah in drugih zahtevnih terenskih razmerah.

Predloge programov usposabljanja iz prvega odstavka tega člena lahko pripravijo tudi posamezne reševalne službe v skladu s predpisi, ki urejajo določanje programov usposabljanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V programih usposabljanja se določijo tudi način in pogoji za preverjanje usposobljenosti udeležencev, sestava komisije za preverjanje znanja in po potrebi druga vprašanja.

23. člen

Skupinsko usposabljanje ali izvajanje vaj letalskega in drugega strokovnega osebja ter pripadnikov in članov reševalnih služb in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč se lahko izvaja le po vnaprej pripravljenem programu ali elaboratu, ki ga potrdi vodja usposabljanja ali vaje.

Program ali elaborat iz prejšnjega odstavka mora obsegati najmanj:

- namen in cilj usposabljanja,
- predpostavke, pod katerimi se izvaja usposabljanje, ter kraj in čas usposabljanja,
- metodološka navodila,
- načrt posamičnih in skupnih priprav letalskega in drugega strokovnega osebja ter reševalcev,
- potek usposabljanja,
- načrt zvez,
- načrt zavarovanja in drugih varnostnih ukrepov,
- odgovorne osebe za izvedbo usposabljanja, vključno z odgovornimi osebami za izvedbo posameznih tem ali učnih vprašanj,
- analizo usposabljanja.

Če se usposabljanje iz prvega odstavka tega člena izvaja kot sestavni del skupnih vaj sil za zaščito, reševanje in pomoč, se elaborat za usposabljanje izdelava po predpisih, ki veljajo za priprave in organizacijo vaj za zaščito, reševanje in pomoč.

24. člen

Prepovedano je vsako usposabljanje med izvajanjem dejanskih nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Prepovedano je istočasno usposabljanje letalskega in drugega strokovnega osebja ter reševalcev, če je namen takega usposabljanja pridobitev potrdil o usposobljenosti za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v skladu s to uredbo.

Prepovedano je istočasno usposabljanje dveh ali več članov iste posadke zrakoplova.

Priloga: Znaki za vodenje zrakoplovov

Uredba o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. [46/98](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

25. člen

Letalsko-operativne priročnike, priročnike, navodila, instrukcije in druge akte za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov je potrebno uskladiti s to uredbo v treh mesecih po njeni uveljavitvi.

26. člen

Zrakoplovi, ki opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, morajo imeti sredstva zvez v skladu s prvim odstavkom 13. člena te uredbe v šestih mesecih od dneva njene uveljavitve.

27. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
«.

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. [42/05](#)) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

»PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

9. člen

Potrdila o usposobljenosti, izdana pred uveljavitvijo te uredbe, veljajo do izteka roka, za katerega so bila izdana, vendar najdalj do 31. 12. 2006.

Programe usposabljanja je treba s to uredbo uskladiti v enem letu po njeni uveljavitvi.

10. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

«.

Uredba o spremembi Uredbe o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. [21/16](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

«.